

Nimi.....

Kool.....

Maakond/linn.....

Bioloogia aastahinne.....

Kokku punkte/hinne.....

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM BIOLOOGIA

16. juuni 2000

Meelespea

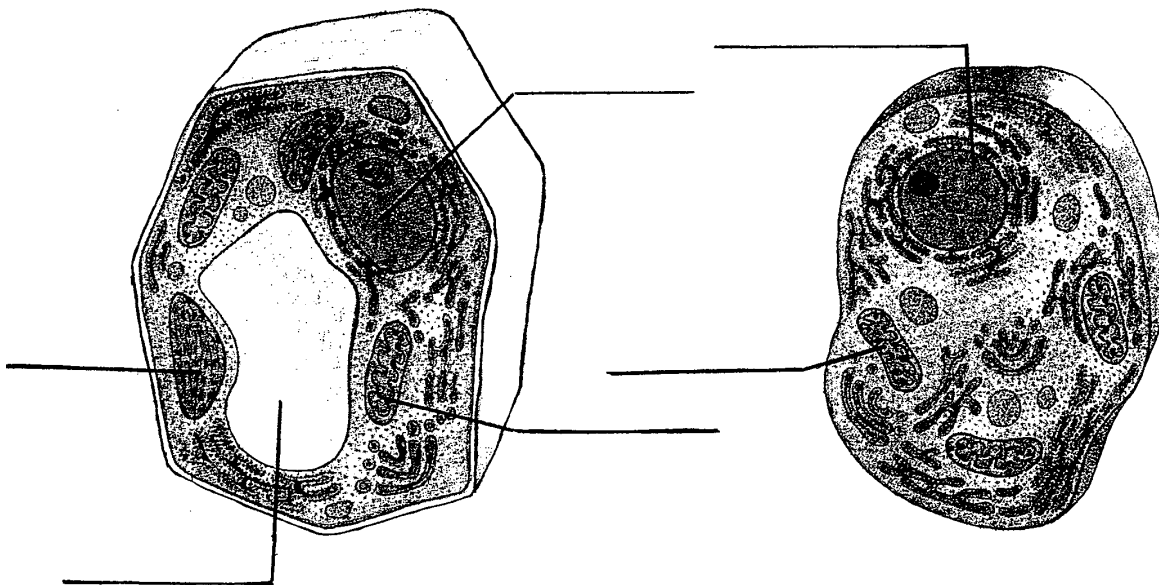
- Eksamitöö kirjuta loetava käekirjaga, kasuta pastapliiatsit või sulepead.
- Paranduste tegemisel tõmba sõnadele kriips peale ja kirjuta uuesti.
- Iga küsimuse juures oleva ruudu täidab õpetaja.
- Mõttele rahulikult, ära kiirusta - aega on 120 minutit.

---

1. Vali loetelust sobivad rakuosade nimetused ja kirjuta need viitejoontele. (Rakuosi on liiaga!)

mitokonder, rakutuum, rakukest, kloroplast, tsütoplasma, vakuool

Märgi joonisele, kumb on taimerakk ja kumb on loomarakk.

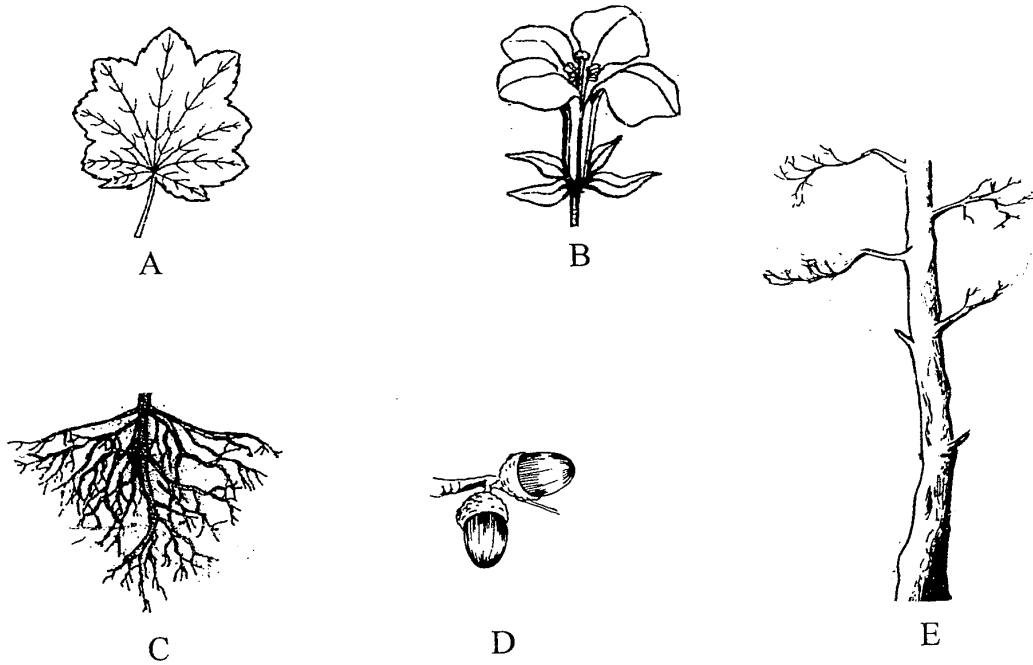

.....rakk

.....rakk

2. Märki tabelisse joonistel kujutatud taimeorganite nimed ja iga organi ülesanne.

5 punkti

Taimeorgan	Ülesanne
A	
B	
C	
D	
E	

3. Nimeta neli looduslikku keskkonnategurit, mis mõjutavad pargis kasvavat kaske.

4 punkti

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

4. Too neli erinevat näidet selle kohta, kuidas inimene kasutab taimi.

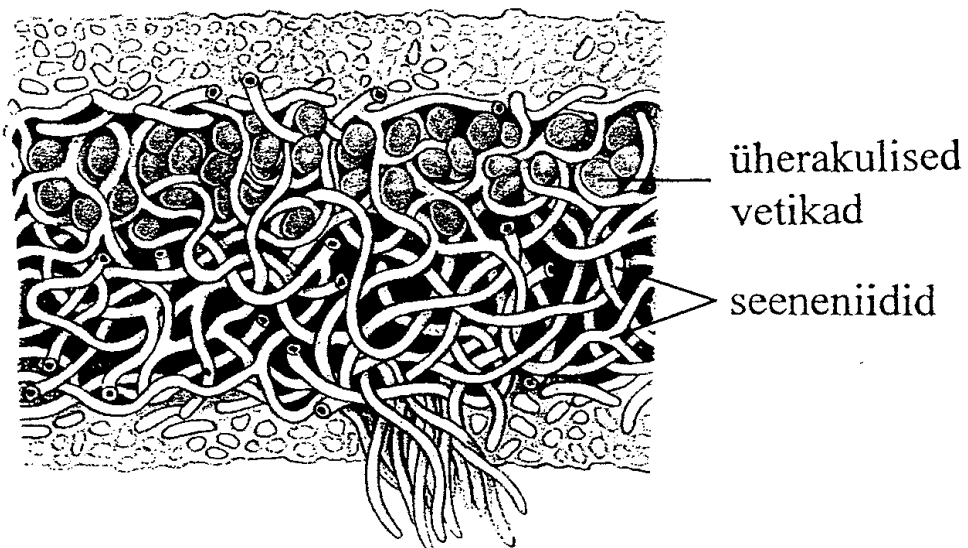
4 punkti

Taim	Viis, kuidas inimene seda taime kasutab
1.	
2.	
3.	
4.	

5. Millise organismirühma esindajat on kujutatud joonisel? Milles seisneb nende tähtsus looduses?

3

punkti

Joonisel on kujutatud.....

Tähtsus looduses .....

.....

**6. Põhjenda bakterite vajalikkust looduses ja inimese elus.
Esita kummagi kohta üks põhjendus.**

4 punkti

Looduses - .....

.....

Inimese elus - .....

.....

7. Rühmita organismid selgrootuteks ja selgroogseteks.

5 punkti

ahven, rästik, kodutuvi, jõevähk, nälkjas, elevant,
rohukonn, jõekarp, inimene, vihmauss

Selgrootud	Selgroogsed

**8. Vali järgmiste tunnuste hulgast need, mis iseloomustavad
putukaid. Tõmba sobivatele tähtedele ring ümber.**

3

punkti

- A) keha katab kitiinkest
- B) kuuluvad selgroogsete loomade hulka
- C) neil on neli paari jalgu
- D) kuuluvad selgrootute loomade hulka
- E) on üherakulised
- F) kombitsatel asuvad kõrverakud, mis sisaldavad mürkainet
- G) neil on kolm paari jalgu

9. Seosta kala kehaosa ja selle ülesanne. Kirjuta punktiirile sobiv täht.

2 punkti

- A) ujupõis .....hingamine
B) küljejoon .....keha katmine
C) lõpused .....vee võnkumise tajumine
D) soomused .....sukeldumine ja pinnale tõusmine

10. Nimeta neli lindude kohastumist lendamiseks.

4 punkti

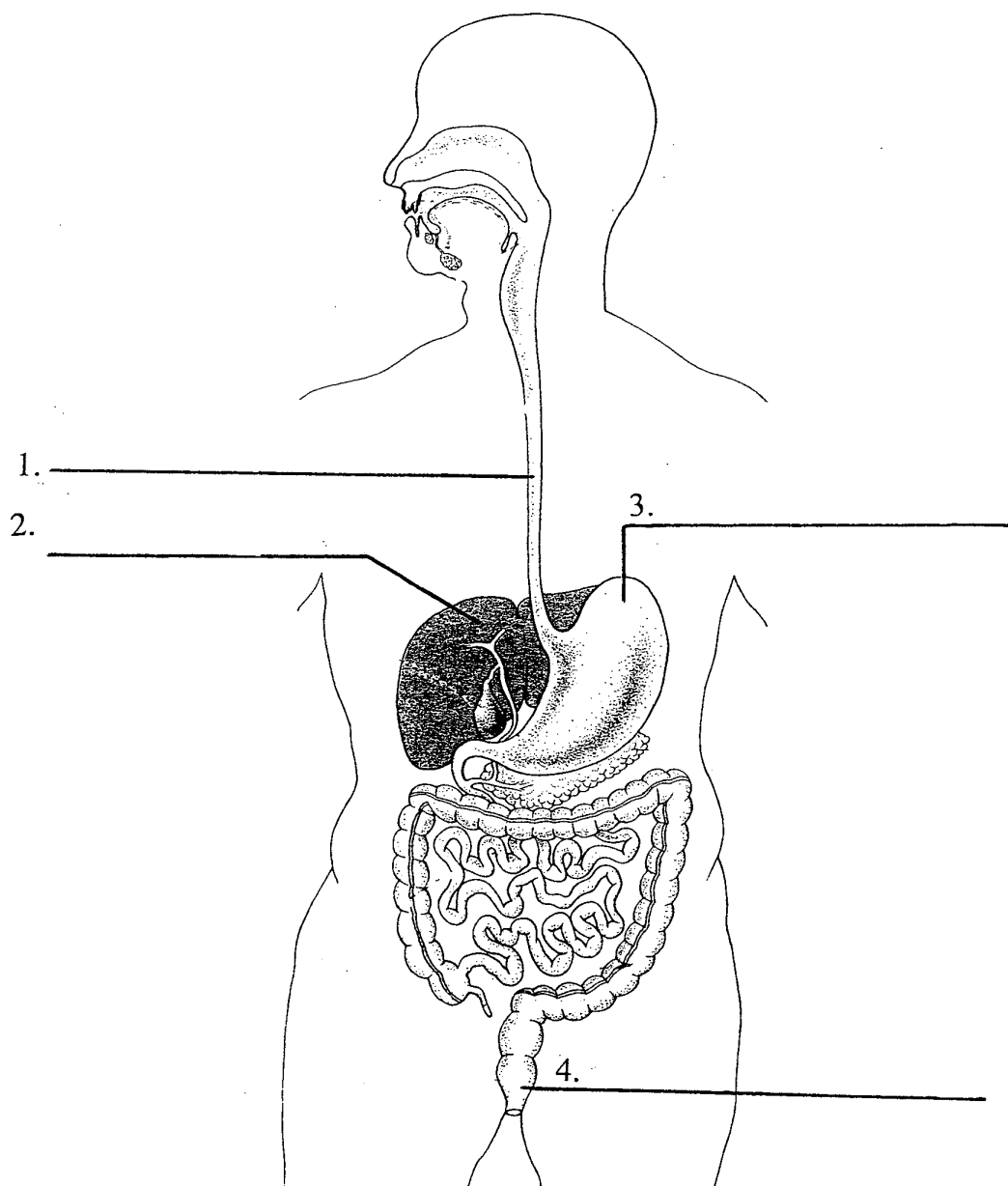
- 1).....
2).....
3).....
4).....

11. Koosta tabel, milles on kolm veergu: elund, elundkond ja elundi ülesanne. Pealkirjasta veerud ja täida tabel. Elunditeks on: süda, neerud ja kopsud.

7 punkti

12. Märki joonisele numbritega tähistatud elundite nimed.

4 punkti

13. Selgita ühte võimalust, kuidas kaitsta ennast õhu teel levivate viirushaiguste eest?

2 punkti

.....

.....

.....

14. Kirjuta inimese iga meele kohta üks tegur või käitumisviis, mis võib seda kahjustada.

4

punkti

Inimese meeled	Tegur või käitumisviis, mis võib kahjustada
Nägemine	
Kuulmine	
Haistmine	
Maitsmine	

15. Too üks näide, mis kinnitab elusorganismide ajaloolist arengut ehk evolutsiooni.

2 punkti

.....

.....

.....

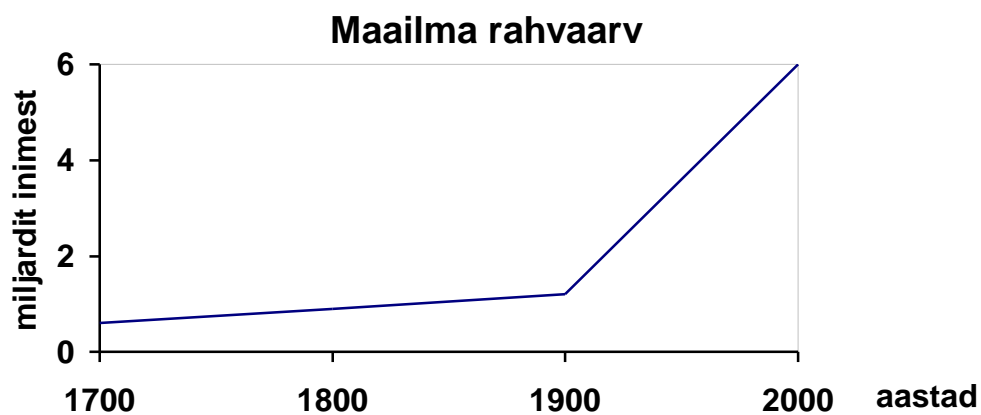
.....

16. Otsusta, kas allajoonitud mõistet on õigesti kasutatud. Tee vastav märges (+/-) tabelisse. Juhul, kui lauses on kasutatud vale mõistet, kirjuta tabeli viimasesse lahtrisse lausesse sobiv mõiste. 5 punkti

	õige +	väär -	sobiv mõiste
Organismi pärilikkuse kandjaks on rakutuumas paiknev <u>DNA</u> .			
Valgud ja süsivesikud on <u>toiduained</u> .			
<u>Populatsiooniks</u> nimetatakse Maa osa, mida asustavad elusorganismid.			

17. Vaata graafikut ja selgita kahte keskkonnaprobleemi, mis kaasnevad graafikul kujutatud protsessiga. 4 punkti

4

- 1).....
 .....
 .....
 .....
- 2).....
 .....
 .....
 .....